

گام‌هایی برای تحقق سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی

گزارش

سال ۱۴۰۱ با ابلاغ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی از سوی مقام معظم رهبری آغاز شد. سازمان تأمین اجتماعی به عنوان مهمترین حلقه نظام حکمرانی تأمین اجتماعی که در حوزه بیمه‌های اجتماعی در حدود نیمی از جمعیت کشور را تحت پوشش قرار دارد پس از صدور سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی ضمن ایجاد دبیر خانه دائمی جهت پیگیری این سیاست‌ها اقدامات متعددی در خصوص اجرایی‌سازی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی انجام داده است که در ادامه این گزارش به برخی از آنها اشاره می‌شود.

بدهی‌های انباشته در مسیر تسویه

بند «چهارم» سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی بر جلوگیری از ایجاد و انباشت بدهی دولت به تأمین اجتماعی تأکید دارد. برای اجرایی کردن این بند، سازمان تأمین اجتماعی اقداماتی را انجام داده است. در همین راستا طی سال‌های اخیر با همراهی قوه مجریه، نزدیک به ۱۸۰ هزار میلیارد تومان از بدهی دولت به بزرگ‌ترین صندوق بازنشستگی کشور تسویه شد. اهمیت تسویه به موقع مطالبات تأمین اجتماعی به حدی است که مقام معظم رهبری در بند «چهارم» سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی بر جلوگیری از انباشت این بدهی‌ها تأکید کردند: «صلاح قوانین، ساختارها و تشکیلات سازمان‌ها و صندوق‌های بیمه‌گر اجتماعی در جهت تأمین عدالت و یکسان‌سازی قواعد و مقررات بیمه‌ای و جلوگیری از ایجاد و انباشت بدهی‌های دولت و رعایت قواعد بیمه‌ای و تأمین بار مالی تضمین شده و بین‌نسلی».

بر اساس برآوردها، میزان مطالبات سازمان تأمین اجتماعی از دولت تا انتهای سال ۱۴۰۱، به حدود ۵۰۰ هزار میلیارد تومان خواهد رسید. بر اساس اعلام سازمان تأمین اجتماعی در سه سال اخیر، پرداخت‌های دولت برای تسویه دیون، کمی از بار بدهی دولت به این سازمان کاسته است. در سال ۹۹، در قالب لایحه بودجه حدود ۲۵ هزار میلیارد تومان از بدهی‌های دولت به سازمان تأمین اجتماعی پرداخت شد. مناسب‌ترین تسویه بدهی دولت مربوط به سال ۱۴۰۱ است که در قالب مصوبه سران سه قوه رقم خورد. بر اساس تصمیم شورایعالی هماهنگی اقتصادی قوا و با تصویب سران قوا، مبلغ ۹۰ هزار میلیارد تومان از سهام پالایشگاه شازند در سال جاری به تأمین اجتماعی واگذار شد.

رشد سهم تأمین اجتماعی در حق بیمه تکمیلی

بند «پنجم» سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی شامل شش زیرمجموعه مجزا است. مقام معظم رهبری در این بند با اشاره به لزوم لایه‌بندی امور امدادی، حمایتی و بیمه‌ای و سطح‌بندی خدمات، دولت‌ها را مکلف ساخته‌اند تا بر اساس وسع و استحقاق، رویکردی فعال در این زمینه داشته باشند. یکی از ارزشمندترین بخش‌های بند «پنجم» سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی مربوط به ایجاد شرایط بهره‌مندی عموم جامعه از بیمه‌های تکمیلی است که باید از محل مشارکت بیمه‌شدگان و کارفرمایان با مشوق‌های مالیاتی و

پشتیبانی حقوقی دولت در فضای رقابتی اجرایی شود. سازمان تأمین اجتماعی همواره تلاش کرده تا در کنار خدمات رایگان درمانی که ارائه می‌دهد، فضای ذهنی شرکای اجتماعی خود را نیز به سمت آرامش پیش ببرد. توسعه پوشش بیمه تکمیلی بیش از ۴ میلیون و ۱۰۰ هزار نفر بازنشسته تأمین اجتماعی، یکی از اقدامات این سازمان در راستای خدمات گسترده به این بخش از جامعه تحت پوشش و عمل به ابلاغیه رهبر معظم انقلاب محسوب می‌شود.

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی نیز در اواسط آذرماه سال ۱۴۰۱ با اعلام اینکه نقش و مسئولیت سازمان در موضوع بیمه تکمیلی بازنشستگان، نقش مشورتی و حمایتی است و شرکت بیمه‌گر باید خدمات، خسارت و تعهدات را در موعد مقرر انجام دهد تا تأثر بخشی و در نهایت رضایتمندی بازنشستگان را در پی داشته باشد، از افزایش ۸۰ درصدی سقف تعهدات در قرارداد جدید و افزایش ۱۲۰ درصدی سهم سازمان تأمین اجتماعی در پرداخت حق بیمه تکمیلی بازنشستگان و مستمری بگیران خبر داد.

توسعه مراکز درمانی در مناطق محروم

سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی به عنوان یک سند بالادستی موازین دقیق، جامع و فراگیری را در حوزه تأمین اجتماعی عرضه کرده و سازمان تأمین اجتماعی بسیاری از برنامه‌های توسعه‌ای خود را با تبعیت از فرازهای این سیاست‌ها پیش می‌برد. از جمله این برنامه‌ها می‌توان به ایجاد عدالت در دسترسی به درمان اشاره کرد که بر اساس بند «ششم» سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی، بخشی از مفاد بند ششم این سیاست‌ها بر مسأله «بسط و تأمین عدالت اجتماعی» و «دسترسی آحاد جامعه به خدمات تأمین اجتماعی» تأکید کرده و سازمان نیز با توسعه مراکز درمانی در مناطق کم‌برخوردار در این مسیر حرکت می‌کند. در ادامه به برخی از طرح‌های عمرانی سازمان در حوزه خدمات درمانی برای گسترش عدالت درمانی در مناطق کم‌برخوردار کشور پرداخته می‌شود. در فروردین‌ماه سال ۱۴۰۱ عملیات بازسازی و توسعه بخش اورژانس بیمارستان تأمین اجتماعی دکتر غرضی ملایر کلید خورد. کلینیک غربالگری دیابت و فشار خون درمانگاه «قایم» در شهر محمدیه استان قزوین، افتتاح درمانگاه تأمین اجتماعی در سردهشت در آذربایجان غربی و بهره‌برداری از بخش بازسازی شده (NICU) بیمارستان رازی تربت حیدریه در خراسان رضوی از دیگر طرح‌های تأمین اجتماعی بود که در خردادماه سال ۱۴۰۱ انجام شد.

بهسازی اورژانس بیمارستان دکتر غرضی سیرجان در استان کرمان، بهره‌برداری از درمانگاه تخصصی و فوق تخصصی بیمارستان امیرالمؤمنین (ع) اهواز و دستگاه رادیولوژی دیجیتال و اتونالایزر آزمایشگاه درمانگاه تأمین اجتماعی شهید مطهری گناوه در استان بوشهر از دیگر اقدامات سازمان جهت بهبود خدمات درمانی در مناطق کم‌برخوردار کشور بود. در ادامه مسیر توسعه و ارتقای خدمات درمانی، چهارمین اتاق عمل بیمارستان تأمین اجتماعی شهید مصطفی خمینی در شهرستان بهبهان خوزستان مهرماه سال ۱۴۰۱ تکمیل و بازگشایی شد. دستگاه رادیولوژی دیجیتال پلی کلینیک بوعلی کنگان نیز در آبان‌ماه سال ۱۴۰۱ به بهره‌برداری رسید. رویدادهای تأمین اجتماعی در ماه آذر حاکی از احداث و افتتاح سه مرکز درمانی در شهرستان‌های عجب‌شیر، ملکان و هشتروند در استان آذربایجان شرقی است. کلنگ‌زنی درمانگاه

شهرستان کلبر در این ماه تحقق یافت و در دی‌ماه امسال درمانگاه تأمین اجتماعی شهرستان بهار در استان همدان به بهره‌برداری رسید و ساخت درمانگاه کبودرآهنگ این استان کلنگ‌زنی شد. افتتاح بخش مراقبت‌های ویژه بیمارستان تأمین اجتماعی نبی اکرم (ص) عسلویه در استان بوشهر از دیگر طرح‌های درمانی تأمین اجتماعی است که در بهمن‌ماه امسال تحقق یافت. همچنین در این ماه درمانگاه تأمین اجتماعی امام جواد (ع) شهرستان جم به بهره‌برداری رسید و علاوه بر آن، درمانگاه تأمین اجتماعی شهید نادر مهدوی خورموج استان بوشهر نیز در این بازه زمانی افتتاح شد. تأمین اجتماعی در دهه مبارک فجر سال ۱۴۰۱ ضمن افتتاح مراکز درمانی از ۲۰۳ طرح عمرانی در دست اجرای این نهاد که تعداد زیادی از این مراکز در مناطق محروم قرار دارد، رونمایی کرد.

در روزهای پایانی اسفندماه سال ۱۴۰۱ نیز شاهد افتتاح و آغاز عملیات اجرایی ۷۸ پروژه عمرانی درمانی و بیمه‌ای تأمین اجتماعی در ۲۳ استان کشور بودیم. در نهایت سازمان تأمین اجتماعی در نیمه اول سال آینده افتتاح یک بیمارستان در آبادان و در پایان سال ۱۴۰۲ نیز بهره‌برداری از طرح توسعه و نوسازی بیمارستان شهید فیاض بخش را در برنامه خود دارد.

تحقق سیاست‌های جمعیتی

سازمان تأمین اجتماعی در راستای اجرای قانون جوانی جمعیت و حمایت از خانواده و بند «هشتم» سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی (ارائه خدمات لازم به منظور تحکیم نهاد خانواده و فرزندآوری) طرح‌هایی مانند پرداخت کمک‌هزینه ازدواج، افزایش مرخصی زایمان و استانداردسازی بلوک‌های زایمان را در مراکز ملکی هدفگذاری و اجرا کرده است. همچنین راه‌اندازی مراکز مشاوره فرزندآوری برای ارائه خدمات مشاوره‌ای و آموزشی رایگان به بیمه‌شدگان درباره بارداری و تشویق مادران باردار به کاهش زایمان غیرطبیعی (سزارین) از مهمترین اقدامات این سازمان در راستای تحکیم بنیان خانواده به شمار می‌رود. ضرورت رشد جمعیت و اثرات مثبت آن بر جامعه و آینده تأمین اجتماعی بر اساس سیاست‌های کلی این بخش و با تکیه بر قوانین و مقررات بالادستی حوزه جمعیت و بیمه‌های اجتماعی توسط این سازمان، سیاستگذاری و دنبال می‌شود.

مدیرعامل تأمین اجتماعی درباره اقدامات این سازمان در حوزه جوانی جمعیت گفته است: «یکی از اتفاقات خوب در دولت سیزدهم، حمایت از زوجین نابارور و راه‌اندازی بیمه نابوروری بود که تاکنون سازمان حدود ۲ هزار میلیارد ریال در بحث جوانی جمعیت هزینه کرده است.» میرهاشم موسوی پنجشنبه (۱۵ دی‌ماه) در نشست مشترک با وزیر تعاون، کار و رفاه اجتماعی افزود: «افزایش مرخصی زمان بارداری از ۶ ماه به ۹ ماه نیز در این دوره محقق شد.» همچنین سازمان تأمین اجتماعی برای حمایت از زوج‌های جوان، طرح ارائه کمک‌هزینه ازدواج را از سال‌های گذشته اجرایی کرد که این اقدام در تحقق موضوع جوانی جمعیت و تحکیم بنیان خانواده مؤثر است. سازمان تأمین اجتماعی برای کمک به بانوان شاغل باردار نیز طرح افزایش مرخصی زایمان را در دستور کار قرار داد تا با ارائه خدمت به مادران باردار در راستای تحکیم بنیان خانواده، گامی برداشته باشد. برای اجرای قانون حمایت از خانواده و جوانی جمعیت درمجموع مبلغ ۱۲ هزار میلیارد تومان در قانون بودجه سال ۱۴۰۱ محقق شد تا از این طریق خانواده‌های دارای شرایط از مزایای این مهم برخوردار شوند.

میرهاشم موسوی در نخستین سالروز ابلاغ سیاست‌های کلی

تأمین اجتماعی توسط مقام معظم رهبری

سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی

منشور اصلی تصمیم‌گیری

و اقدامات این سازمان است

خبر

میرهاشم موسوی مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی در نخستین سالروز ابلاغ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی از سوی مقام معظم رهبری، تدوین و ابلاغ این سیاست‌ها را نقطه‌عطفی در تاریخ تحولات حوزه تأمین اجتماعی در کشور دانست و با اعلام اینکه سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی بر تحول در این حوزه تأکید داشته و جهت‌گیری تحول را نیز مشخص کرده، گفت: «همزمان با مشارکت فعال در طراحی و تدوین قوانین مورد نیاز برای اجرای کامل سیاست‌های ابلاغی، سازمان تأمین اجتماعی در طول سال گذشته و پس از ابلاغ این سیاست‌ها از سوی مقام معظم رهبری در ۲۱ فروردین‌ماه سال ۱۴۰۱، منشور ابلاغی را به عنوان راهنمای عمل در طراحی و اجرای تمامی تصمیمات، برنامه‌ها و اقدامات خود در مسیر توسعه خدمات و غلبه بر مشکلات و چالش‌ها، مورد توجه قرار داده است.» موسوی افزود: «هدف از ابلاغ این سیاست‌ها، افزایش رفاه عمومی، کاهش فقر و بسط و توسعه رفاه عمومی در شقوق مختلف حکمرانی تأمین اجتماعی است. در سازمان تأمین اجتماعی بلافاصله پس از ابلاغ این سیاست‌ها، دبیرخانه دائمی سیاست‌های ابلاغی ایجاد و فعال شد. این دبیرخانه با تجهیز و تجمع دانش و تجربیات همه کارشناسان این حوزه و نیز شناسایی و ریشه‌یابی مشکلات و چالش‌های حوزه بیمه‌های اجتماعی براساس تدابیر ابلاغی از سوی مقام معظم رهبری، در طراحی و تدوین طرح‌ها و لوایح کلانی که برای اجرای کامل این سیاست‌ها مورد نیاز است، مشارکتی فعال داشت. همچنین با توجه به در دست تدوین بودن برنامه هفتم توسعه و در پی ابلاغ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی از سوی مقام معظم رهبری، پیشنهادات تخصصی سازمان برای گنجانده شدن در برنامه هفتم توسعه نیز در مسیر و با توجه به راهبردهای مصرح در سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی تهیه و ارائه شده است.» مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی با اشاره به اینکه مطابق متن سیاست‌های کلی، می‌بایست در مدت شش ماه طرح‌ها و لوایح مورد نیاز از طرف دولت و با مشارکت بخش‌های مرتبط، تهیه و برنامه جامعی برای اجرای این سیاست‌ها تدوین می‌شد، گفت: «وزارت تعاون، کار و رفاه اجتماعی با جمع‌بندی پیشنهادات سازمان‌ها و نهادهای فعال در حوزه کلان تأمین اجتماعی شش لایحه تهیه کرده که برای سیر مراحل تصویب و ارسال به مجلس شورای اسلامی به دولت ارائه شده و در کمیسیون اجتماعی هیأت وزیران در حال بررسی است.» او افزود: «یکی از مسائلی که در سیاست‌های ابلاغی مورد تأکید قرار گرفته، اصلاح قوانین و مقررات است که با توجه به ظرفیت‌های درونی سازمان، دبیرخانه دائمی سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی در این سازمان و همه بخش‌های تخصصی سازمان مأیوریت یافته‌اند که کارکردی‌های احتمالی در مقررات و فرایندها را شناسایی و با توجه به سیاست‌های ابلاغی اصلاح کنند. معتقدم در این سیاست‌ها، چالش‌های حوزه تأمین اجتماعی به‌بترین نحو شناسایی و علاوه بر آن راهکارهای مواجهه با چالش‌ها نیز مشخص شده و مسئولان بخش‌های مختلف باید سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی را به عنوان منشور اصلی فعالیت مورد توجه قرار دهند و اگر در هر بخشی شکاف یا فاصله‌ای با این سیاست‌ها وجود دارد، جبران شود و ما به سمت اقدام در راستای سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی حرکت کنیم.» موسوی با اعلام اینکه همزمان با مشارکت فعال در طراحی و تدوین قوانین مورد نیاز برای اجرای کامل سیاست‌های ابلاغی، سازمان تأمین اجتماعی در طول سال گذشته، منشور ابلاغی را به عنوان راهنمای عمل در طراحی و اجرای تمامی تصمیمات، برنامه‌ها و اقدامات خود در مسیر توسعه خدمات و غلبه بر مشکلات و چالش‌ها، مورد توجه قرار داده، افزود: «یکی از مهمترین مسائل مورد تأکید در سیاست‌های ابلاغی، پایدارسازی منابع صندوق‌ها و جبران کسری نقدینگی است که در بند «۳» سیاست‌های ابلاغی به این موضوع توجه جدی شده است. رفع ناترازی منابع و مصارف صندوق‌ها در مهار تورم که شعار امسال نیز هست، یکی از مؤلفه‌های مهم و اثرگذار است. در سنوات قبل، صندوق‌های بازنشستگی؛ از جمله سازمان تأمین اجتماعی برای اجرای تعهدات خود، تسهیلات کلانی از نظام بانکی اخذ کرده بودند که در بالا رفتن پایه پولی کشور نیز مؤثر بود و آثار نامطلوبی بر اقتصاد کلان کشور ایجاد کرد. یکی از کارهای بسیار خوبی که در سازمان تأمین اجتماعی با حمایت مجلس و پشتیبانی دولت مردمی انجام شد، این بود که بالغ بر ۱۰۶ هزار میلیارد تومان تسویه بدهی بانکی انجام شد. منابع این تسویه بدهی تاریخی و بی‌نظیر در تاریخ بانکی کشور از محل تأدیه بدهی دولت به تأمین اجتماعی که آن‌هم در این دولت و در قیاس با عملکرد دولت‌های پیشین بی سابقه بود، انجام شد. بیش از ۱۸۰ هزار میلیارد تومان از بدهی دولت به تأمین اجتماعی در دولت سیزدهم تاکنون بازپرداخت شد. همان‌طور که اشاره کردم این حجم از تأدیه بدهی دولت به سازمان تأمین اجتماعی آن‌هم از محل سهام ارزشمند شرکت‌های مناسب، بی سابقه بود. هم تأدیه بدهی دولت و هم تسویه بدهی سازمان تأمین اجتماعی به نظام بانکی، از جمله راهبردهای مورد توجه در سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی است که با همکاری و حمایت ارزشمندی دولت و مجلس و دستگاه‌های مختلف رقم خورد.» او افزود: «به دنبال اقدام بی سابقه دولت سیزدهم در بازپرداخت بدهی‌های بیمه‌ای انباشته سالیان گذشته و با همراهی و حمایت دولت مردمی و مجلس انقلابی و توشیح مقام معظم رهبری، در سال گذشته همچنین شاهد بزرگ‌ترین افزایش سرمایه در تاریخ نظام بانکی کشور به میزان بیش از ۴۶ هزار میلیارد تومان در بانک رفاه بودیم. با این افزایش سرمایه، بانک رفاه که بانک تخصصی نظام حکمرانی تأمین اجتماعی کشور است، در شاخص کفایت سرمایه بالاتر از همه بانک‌های کشور قرار گرفت و در سال مهار تورم و افزایش تولید، ظرفیت بسیار ارزشمندی در این بانک برای حمایت مؤثر از تولید کنندگان فراهم شد».

مدیرعامل سازمان تأمین اجتماعی، توسعه پوشش بیمه پایه را یکی دیگر از محورهای سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی برشمرد و گفت: «در سیاست‌های ابلاغی، توسعه فراگیری بیمه پایه برای آحاد جامعه مورد تأکید قرار گرفته است. از ابتدای استقرار دولت جدید نزدیک به ۲ میلیون نفر و در یک سال اخیر بالغ بر یک میلیون نفر بیمه‌شده جدید تحت پوشش سازمان تأمین اجتماعی قرار گرفته‌اند. علاوه بر این، با اصلاح ماده «۵» قانون بیمه کارگران ساختمانی و پس از تدوین و ابلاغ آیین‌نامه اجرایی آن، پیش‌بینی می‌کنیم که بالغ بر ۵۰۰ هزار نفر از کارگران ساختمانی پشت‌نوبت، به‌زودی تحت پوشش بیمه قرار گیرند.» موسوی ادامه داد: «یکی از موضوعات مهم دیگر مورد توجه در سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی، ضرورت توجه به تعالی جمعیت و فرزندآوری است که در بند «۷» سیاست‌های کلی مورد توجه قرار گرفته است. در این زمینه در سازمان تأمین اجتماعی چند اقدام مهم انجام شد که از جمله آنها می‌توان به تحت پوشش بیمه قرار گرفتن خدمات تخصصی نابوروری، برخورداری افراد دارای بیش از دوفرنزند مزایای عائله‌مندی، پرداخت ماهانه غرامت دستمزد ایام بارداری و نیز افزایش مدت مرخصی زایمان بیمه‌شدگان به ۹ ماه اشاره کرد.» او افزود: «توسعه خدمات، به‌ویژه خدمات درمانی با اولویت مناطق کم‌برخوردار نیز از دیگر اولویت‌های سازمان تأمین اجتماعی در اجرای سیاست‌های ابلاغی و در زمینه تحقق عدالت در دسترسی به خدمات است که در این زمینه در اواخر سال گذشته شاهد افتتاح یا آغاز عملیات اجرایی ۷۸ پروژه عمدتاً درمانی در مناطق کمتر برخوردار بودیم و مسیر توسعه خدمات، به‌ویژه خدمات یخش درمان مستقیم، در سال جاری نیز تداوم خواهد داشت و در حال حاضر ۱۳۳ پروژه ایجاد و توسعه‌ای را در دست اجرا داریم.» موسوی همچنین گفت: «بودجه سال ۱۴۰۲ نخستین بودجه سالانه کشور است که پس از ابلاغ سیاست‌های کلی تأمین اجتماعی تدوین شده و با توجه به اینکه در این سیاست‌ها بر ضرورت جلوگیری از انباشت بدهی دولت به صندوق‌های بازنشستگی تأکید شده، در بودجه سال جاری، برای اولین بار با همکاری سازمان برنامه و بودجه شاهد اختصاص ردیف مستقل بودجه‌ای در بودجه سالیانه کشور برای تعهدات جاری و سالیانه دولت در زمینه سه در صد حق بیمه و نیز سایر تعهدات بیمه‌ای دولت هستیم که هر چند رقم اختصاص یافته در سال جاری در این ردیف در قیاس با حجم تعهدات جاری سالانه دولت، رقم قابل توجهی نیست، اما این امکان برای نخستین بار فراهم شده که در بودجه هر سال، ارقام در ردیف برای جلوگیری از انباشت بدهی بیمه‌ای دولت باشیم. علاوه بر این برای تسویه بدهی شاهد واقعی شدن ارقام این ردیف برای جلوگیری از انباشت بدهی بیمه‌ای دولت باشیم. علاوه بر این برای تسویه بدهی انباشته قبلی دولت نیز حداقل ۷۰ هزار میلیارد تومان در بودجه سال ۱۴۰۲ پیش‌بینی شده است.»